

BŘÍZA & TRUBAČ

Sloneek s.r.o.

k rukám Milana Rataje, jednatele

Za Poříčskou bránou 365/21,

186 00 Praha 8

Doporučeně poštou a e-mailem

V Praze dne 11. srpna 2021

Doplnění posouzení povahy elektronického podpisu v aplikaci Sloneek z 15. 3. 2021

Vážený pane Rataji,

jménem společnosti Sloneek s.r.o., IČO: 086 84 332, se sídlem Za Poříčskou bránou 365/21, Karlín, 186 00 Praha 8 („**klient**“) jste mě jako partnera Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář, IČO: 037 15 566, se sídlem Klimentská 1216/46, Nové Město, 110 00 Praha 1, požádal o posouzení povahy elektronického podpisu připojeného k dokumentu způsobem dle manuálu „Zabezpečení podpisu dokumentu v aplikaci Sloneek“ (dále jen „**Manuál**“ a „**Posouzení**“). V návaznosti na provedené Posouzení jste mě požádal o jeho doplnění ve vztahu k externímu digitálnímu podpisu v aplikaci Sloneek způsobem dle dokumentu „Přesný popis procesu externího digitálního podpisu v aplikaci Sloneek“ (dále jen „**Popis**“), který mi byl předložen. Toto doplnění Vám níže předkládám.

I. PŘEDMĚT A ÚČEL DOPLNĚNÍ

Předmětem právního posouzení jsou výhradně níže uvedené aspekty vztahující se k povaze externího digitálního podpisu dle Popisu:

- (a) Zda lze externí digitální podpis připojený způsobem dle Popisu považovat za prostý elektronický podpis ve smyslu čl. 3 bodu 10 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „**eIDAS**“).
- (b) Zda připojení externího digitálního podpisu v souladu s Popisem lze považovat za podpis ve smyslu poslední věty § 561 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „**OZ**“).

II. POVAHA EXTERNÍHO DIGITÁLNÍHO PODPISU V APLIKACI SLONEEK

1. Shodně se závěry vyjádřenými v Posouzení lze konstatovat, že v případě, že externí digitální podpis připojený způsobem dle Popisu naplní definici tzv. prostého elektronického podpisu dle čl. 3 bodu 10 eIDAS a odpověď na první otázku tudíž bude kladná, pro zodpovězení druhé otázky postačí rozbor postavení, které tzv. prostý elektronický podpis zaujímá z pohledu OZ, tj. zda jej lze považovat za podpis ve smyslu poslední věty § 561 odst. 1 OZ.
2. Nařízení eIDAS vymezuje několik úrovní elektronického podpisu. Jednou z nich je tzv. prostý elektronický podpis ve smyslu čl. 3 bodu 10 eIDAS, druhou zaručený elektronický podpis splňující požadavky dle čl. 26 eIDAS a poslední je kvalifikovaný elektronický podpis. Tzv. prostým

elektronickým podpisem se dle čl. 3 bodu 10 eIDAS rozumí „data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena a která podepisující osoba používá k podepsání“.

3. Z Popisu, který byl předložen k posouzení, vyplývá, že připojení externího digitálního podpisu k dokumentu probíhá tím způsobem, že externí podepisující obdrží na svou e-mailovou adresu notifikaci. Kliknutím na odkaz v notifikaci se externí uživatel dostane na ověřovací stránku, kde vyplní své jméno, příjmení a telefonní číslo. Na zadané číslo podepisující obdrží ověřovací kód. Po potvrzení tlačítka ověřit má uživatel přístup na stránku s možností náhledu podepisovaného dokumentu. Kliknutím na tlačítko „Podepsat“ je uživatel následně vyzván k napsání podpisu (počítačovou myší, stylusem nebo prstem) na obrazovku. V návaznosti na tento postup se externímu uživateli do jeho zařízení stáhne celý dokument ve formátu PDF, ke kterému je přidána strana s jeho podpisem a s identifikátory tohoto podpisu, konkrétně časovým razítkem, identifikačními údaji o dokumentu (autor dokumentu a velikost) a informacemi o externím uživateli (jméno a podpis). Současně je v tzv. audit logu uložen záznam o aktivitě daného externího uživatele, přičemž tento záznam je neměnný. V okamžiku podpisu dokumentu všemi stranami je dokument s podpisy (každá na zvláštní podpisové straně) rozeslán všem podepsaným uživatelům. Zároveň je dokument automaticky uložen na serverovém úložišti Amazon (Frankfurt, Spolková republika Německo), kterou aplikace Sloneek využívá. Každý dokument je opatřen unikátním kódem, tzv. fingerprintem, který zamezuje jakékoliv manipulaci s obsahem dokumentu po jeho podpisu.
4. **Dle našeho názoru způsob připojení externího digitálního podpisu dle postupu specifikovaného v Popisu splňuje požadavky nařízení eIDAS kladené na tzv. prostý elektronický podpis**, jelikož se bezpochyby jedná o data v elektronické podobě připojená k jiným datům v elektronické podobě, která podepisující osoba používá k podepsání.
5. V rámci zodpovězení druhé otázky klienta je proto nutné zhodnotit, zda prostý elektronický podpis ve smyslu eIDAS naplňuje požadavky podpisu dle poslední věty § 561 odst. 1 OZ, resp. zda naplní požadavek na dostatečné určení jednající osoby.¹
6. V souladu s Posouzením potvrzujeme, že ačkoliv se lze v odborné literatuře setkat s názory, že prostý elektronický podpis nedostojí požadavkům kladeným na identifikaci jednající osoby,² s tímto závěrem se neztotožňujeme. Z § 7 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce (dále jen „ZSVD“) jednoznačně vyplývá, že tzv. prostý elektronický podpis má stejné účinky jako podpis vlastnoruční, což je potvrzeno i zněním důvodové zprávy k ZSVD.³
7. Nařízení eIDAS v této souvislosti stanovuje, že „elektronickému podpisu nesmí být upírány právní účinky a nesmí být odmítán jako důkaz v soudním a správním řízení pouze z toho důvodu, že má elektronickou podobu nebo že nesplňuje požadavky na kvalifikované elektronické podpisy“ (čl. 25 odst. 1 eIDAS). Kvalifikovaný elektronický podpis má přitom již z čl. 25 odst. 2 nařízení eIDAS právní účinky rovnocenné vlastnoručnímu podpisu. § 7 ZSVD pak dále rozšiřuje ekvivalenci

¹ Srov. Korbel, F., Kovář, D., Potočňák, Š. Elektronická identita při elektronickém (hmotně)právním jednání. Právní rozhledy, 2019, č. 18.

² Srov. Kment, V. Elektronické právní jednání. Analýza s důrazem na využití elektronického podpisu a elektronické pečeti podle práva EU, České republiky a Německa. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 114.

³ Korbel, F., Kovář, D., Amler, P. Interpretace elektronického podpisu a související identifikace v soukromém právu. Pravniprostor.cz, 4. 11. 2020. <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/interpretace-elektronickeho-podpisu-souvisejici-identifikace-v-soukromem-pravu>.

vlastnoručního a elektronického podpisu nad rámec úpravy v eIDAS i na tzv. prostý elektronický podpis.

8. Z výše uvedeného vyplývá, že v soukromoprávních vztazích lze elektronický dokument podepsat všemi úrovněmi elektronických podpisů dle eIDAS,⁴ a to s účinky vlastnoručního podpisu.⁵ To platí při naplnění předpokladu, že je takové jednání spojeno s vůlí podepsat, tedy stvrdit konečnost a závaznost jednání svým podpisem.⁶ Z postupu dle Popisu je zcela zjevné, že externí uživatel musí podpis dokumentu stvrdit nejen jednorázovým kliknutím na tlačítko „Podepsat“, nýbrž rovněž napsáním podpisu na obrazovku (počítačovou myš, stylusem nebo prstem). Tento způsob *de facto* dvoufázového elektronického podpisu nemůže zavdat příčinu pochybnosti o existenci vůle uživatele dokument podepsat a stvrdit tak jeho konečnost a závaznost.
9. V takovém případě je dle našeho názoru zřejmé, že **externí digitální podpis připojený způsobem dle Popisu**, shodně jako podpis připojený způsobem dle Manuálu, **kromě naplnění definice tzv. prostého elektronického podpisu ve smyslu čl. 3 bodu 10 nařízení eIDAS současně představuje i podpis dle poslední věty § 561 odst. 1 OZ**. Výše učiněné závěry přitom činíme i s ohledem na názor odborné veřejnosti.⁷

III. ZÁVĚRY POSOUZENÍ

- [1] **Externí digitální podpis připojený k elektronickému dokumentu způsobem dle Popisu lze považovat za tzv. prostý elektronický podpis ve smyslu čl. 3 bodu 10 nařízení eIDAS.**
- [2] **Externí digitální podpis připojený k elektronickému dokumentu způsobem dle Popisu lze považovat za podpis ve smyslu poslední věty § 561 odst. 1 OZ.**

IV. PŘEDPOKLADY A VÝHRADY

Toto stanovisko bylo vypracováno výhradně pro potřeby společnosti Sloneek s.r.o.

Závěry uvedené výše byly učiněny na základě posouzení dokumentu „Přesný popis procesu externího digitálního podpisu v aplikaci Sloneek“, za předpokladu pravdivosti, správnosti, přesnosti a úplnosti tohoto dokumentu. V případě, že tento předpoklad nebyl naplněn, nelze zaručit správnost výše uvedených závěrů.

Předmětem tohoto posouzení jsou výlučně otázky uvedené v části I. tohoto stanoviska (celkem 2 otázky). Toto posouzení není komplexním právním stanoviskem ve věci. Toto posouzení rovněž nemůže nahradit právní radu ohledně kterékoliv konkrétní záležitosti spadající do jeho předmětu.

⁴ Korběl, F., Kovář, D., Amler, P. Interpretace elektronického podpisu a související identifikace v soukromém právu. Pravniprostor.cz, 4. 11. 2020. <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/interpretace-elektronickeho-podpisu-souvisejici-identifikace-v-soukromem-pravu>.

⁵ Srov. Beran, V. In: Petrov, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 622.

⁶ Srov. Rozumné právo. Výkladové stanovisko: Je třeba zjednodušit elektronické právní jednání. <https://www.rozumne-pravo.cz/cz/stanoviska/je-treba-zjednodusit-elektronicke-pravni-jednani/>.

⁷ Srov. Korběl, F., Kovář, D., Amler, P. Interpretace elektronického podpisu a související identifikace v soukromém právu. Pravniprostor.cz, 4. 11. 2020. <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/interpretace-elektronickeho-podpisu-souvisejici-identifikace-v-soukromem-pravu> a Korběl, F., Kovář, D., Potočňák, Š. Elektronická identita při elektronickém (hmotně)právním jednání. Právní rozhledy, 2019, č. 18.

BŘÍZA & TRUBAČ

V případě, že budete mít k výše uvedenému jakékoliv dotazy či připomínky, můžete se na mne kdykoliv obrátit.

V úctě

JUDr. Petr Bříza, LL.M., Ph.D.,

advokát